

«Затверджую»

Голова приймальної комісії

О. Я. Чебикін

«01»

Вітня

2019 р.

Програмні вимоги до фахових випробувань для здобуття освітнього ступеня магістра.

Спеціальність: 033 Філософія

Філософія і світогляд. Світогляд як духовно-практичний спосіб освоєння світу. Світогляд як форма самовизначення людини. Структура світогляду. Універсальні типи світоствлення. Історичні типи світогляду: міфологічний, релігійний, науковий і філософський. Філософія як теоретична основа світогляду. Предмет філософії. Філософія як «беззасновкове знання» (Г. Ортега-і-Гассет). Метатеоретичний статус філософії. Коло філософських роздумів: людина і світ; мислення і буття, духовне і тілесне. Дисциплінарна структура філософського знання. Основні теми й типи філософування. Місце філософії в системі культури: синхронічний і діахронічний аспект. Взаємовідношення філософії, науки та релігії. Філософія і право. Основні функції філософії.

Виникнення філософії: соціокультурні та духовні засновки. Основні джерела філософського знання. Зародки філософського мислення в Індії. Веди, брахмани і упанішади. Філософські ідеї шкіл чарвака, вайшешика, йога, міманса, н'яя. Характерні особливості давньоіндійського світогляду та побудова соціальної філософії.

Становлення філософської думки у Стародавньому Китаї. Філософські вчення Лао-цзи, Конфуція, Мо-цзи. Особливості поглядів на природу, суспільство та проблеми пізнання. Гуманістична спрямованість філософських ідей.

Парадигмальний рух «від міфу до логосу» як траєкторія виникнення давньогрецької філософії. Опозиція «хаос – космос» як засаднича світоглядна настанова. Тематична класифікація античної філософії: фізика, етика, діалектика (Діоген Лаерцій). Космоцентризм античної філософії. Досократівська філософія (Мілетська школа, Геракліт, Піфагор). Проблема першоначала («архе»). Елейська школа: розрізнення онтології та феноменології. Апорії Зенона. Давньогрецький атомізм. Становлення античної діалектики. Антропологічний поворот у давньогрецькій філософії: софісти та Сократ. Класична антична філософія: Сократ, Платон, Аристотель. Синтетичний характер платонівської концепції. Теорія ейдосів і «міф про печеру». Соціальна філософія Платона («Держава», «Закони»). Криза класичної античної філософії. Філософія доби еллінізму (епікуреїзм, стоїцизм, скептицизм). Етичні, гносеологічні та онтологічні побудови філософів доби еллінізму. Римська антична філософія. Неоплатонізм.

Виникнення середньовічної парадигми західноєвропейської філософії. Теоцентризм середньовічної філософії. Віра та розум як ключові категорії середньовічної гносеології.

Патристика як перша спроба філософського обґрунтування християнства. Філософські погляди Августина Блаженного. Схоластика Томи Аквінського. Докази буття Бога як наріжна проблема середньовічної філософії. Проблема універсалій: реалізм та номіналізм.

Західноєвропейський Ренесанс. Натурфілософія доби Відродження: Дж. Бруно, М. Коперник. Гуманістичний характер філософії доби Відродження. Реформація. Соціальна філософія доби Ренесансу: утопії (Т. Мор, Т. Кампанелла), політичний інструменталізм (Н. Макіавеллі).

Філософія Нового часу. Проблема методу наукового пізнання: емпіризм та раціоналізм. Ф. Бекон як засновник британського сенсуалізму (Т. Гоббс, Дж. Локк, Дж. Берклі, Д. Юм). Р. Декарт і картезіанство. Субстанція як ключова категорія новочасної філософії: дуалізм Р. Декарта, монізм Б. Спінози, монадологія Г. Лейбніца.

Механістичний характер та атеїстична спрямованість філософії XVII ст. Соціальні погляди французьких просвітителів (Ж-Ж.Руссо, Вольтер, Д.Дідро, Ж.Ламетрі, П.Гольбах, К.Гельвецій).

Німецька класична філософія. Априоризм І. Канта. Категоричний імператив. Діалектика Й. Г. Фіхте. Філософія тотожності Ф. В. Й. Шеллінга. Вчення Г.В.Ф. Гегеля як вершина німецької класичної філософії. Антропологічний матеріалізм Л. Фейєрбаха. К. Маркс і марксизм. Триумф і трагедія марксистської філософії.

Класичний, некласичний і постнекласичний типи філософування: критерії демаркації. Західноєвропейська некласична філософія XIX ст. Волунтаризм А. Шопенгауер. Передекзистенціалізм С. К'єркегора. Філософія життя Ф. Ніцше. Позитивізм та його історичні форми.

Своєрідність передумов і проблематики філософії XX ст. Традиційний і новаторський характер філософії XX століття. Характерні риси сучасної світової філософії. Психоаналіз З. Фрейда і неофрейдизм. Екзистенціальна філософія та її різновиди. Еволюція релігійної філософії XX ст. Проблема раціонального і ірраціонального. Проблема людини, свободи і цінностей в філософії XX ст. Становлення філософської антропології (М. Шелер, А. Гелен). Персоналізм та аналітична філософія. Структуралізм (К. Леві-Стросс) і постструктуралізм (Р. Барт, М. Фуко). Постмодерністська філософія (Ж. Дерріда, Ж. Бодріяр, Ж. Делез, Ф. Гваттарі).

Філософська думка в Україні. Джерела та особливості українського філософування. Міфоепічний світогляд проукраїнського етносу (X-XI ст.). Становлення християнського світогляду на Русі. «Слово про Закон та Благодать» митрополита Іларіона. Філософія Києво-Руської держави в X-XII ст.

Філософські погляди діячів Києво-Могилянської академії (1701—1818р.). Г.С. Сковорода як родоначальник української класичної філософії. Українське Просвітництво. Філософська культура українського бароко. Академічна філософія в Україні XIX ст. Український романтизм (М. Гоголь, М. Костомаров, Т. Шевченко, М. Куліш, П. Юркевич). Філософські ідеї в Україні наприкінці XIX — на початку XX ст. (Володимир Антонович, Михайло Драгоманов, Олександр Потебня, Михайло Грушевський, Володимир Винниченко, Микола Міхновський, В'ячеслав Липинський, Дмитро Донцов). Філософія української діаспори (Дмитро Чижевський, Іван Лисяк-Рудницький та ін.). Культурне відродження 20-х років XX століття. Розвиток філософської думки в Україні за часів радянської доби. Сучасна українська філософія: ключова проблематика та стрижневі тенденції.

Філософський сенс категорії буття. Буття людське та позалюдське. Буття і небуття. Буття і суще. Буття і субстанція. Буття і реальність. Матерія як філософська категорія. Історичний розвиток філософських тлумачень матерії. Єдність матерії і руху. Філософський сенс категорії «світ». Світ як сукупна реальність та універсум людської життєдіяльності. Історичні соціальні та духовні виміри світу людини. Проблема єдності та багатоманітності світу. Простір і час як форми існування світу. Онтологія і діалектика. Діалектика як теорія систем, що розвиваються, як вчення про універсальні зв'язки, зміни, розвиток. Основні історичні форми діалектики: наївно-стихійна, ідеалістична, матеріалістична та “негативна”. Альтернативи діалектики. Діалектика і метафізика. Основні принципи діалектики і їх застосування в діяльності юристів (психологів).

Свідомість як філософська категорія. Проблема свідомості в історії філософії. Історичні погляди на ідеальні, духовні явища. Виникнення і природа свідомості. Генеза свідомості. Історія становлення психічного відображення. Визначна роль соціальності у виникненні свідомості. Основні рівні свідомості. Функції свідомості. Роль свідомості в практичній діяльності юристів (психологів).

Методологічні значення основних законів діалектики для діяльності юристів (психологів). Закон взаємного переходу кількісних змін у якісні і його проявлення в діяльності юристів (психологів). Діалектичні стрибки в розвитку ОВС. Закон єдності та боротьби протилежностей і його роль в аналізі проблем, виникаючих в процесі службової діяльності. Суперечності будівництва і реформування юридичних структур. Діалектичне заперечення і його прояв в юридично-процесуальній практиці. Зв'язок нового і старого в діяльності юристів (психологів). Заперечення як вираження поступу в розвитку процесів і явищ.

Пізнання як вимір людського буття та спосіб самоствердження людини. Місце теорії пізнання (гносеології) в системі філософського знання. Основні принципи теорії пізнання. Філософські концепції пізнання: історико-філософська ретроспекція. Знання як пригадування (Сократ, Р. Декарт). Знання, думка та віра як гносеологічні категорії. Межі пізнання: агностицизм та гносеологічний оптимізм. Сцієнтизм як наріжна ознака європейського менталітету.

Суб'єкт та об'єкт пізнання, їх взаємозв'язок. Чуттєве і раціональне, емпіричне і теоретичне, абстрактне і конкретне в пізнанні. Форми чуттєвого пізнання: відчуття, сприйняття та уявлення. Форми раціонального пізнання: поняття, судження, умовивід. Пізнання і творчість. Пізнання і знання. Мова як медіатор пізнавальної діяльності.

Епістемологія як філософське вчення про наукове пізнання. Специфіка наукового пізнання. Історико-філософські системи наукового пізнання: позитивізм, аналітична філософія, постпозитивізм. Специфіка і рівні наукового пізнання. Форми наукового пізнання. Основні методи наукового пізнання та їх використання в практичній діяльності юристів (психологів).

Генеза науки. Закономірності розвитку науки. Наука як соціальна система. Структура науки. Наука як феномен культури. Соціальні функції науки. Роль наукового знання в практичній діяльності юристів (психологів)

Проблема істини. Основні концепції істини: класична (кореспондентська), авторитарна, конвенціональна, прагматична, когерентна. Основні властивості істини. Істина як процес (істина об'єктивна і суб'єктивна, абсолютна і відносна). Істина і хиба. Істина і вірогідність та ймовірність. Критерії істини. Знання і мудрість.

Унікальність та універсальність феномену людини в світі. Антроповимірність філософського знання. Становлення антропологічного дискурсу в філософії та гуманітарних науках. Проблема людського начала. Фактори та рушійні сили антропосоціогенези. Проблема сутності та існування людини. Людина як предмет розгляду в гуманітарних науках та природознавстві. Філософська антропологія як філософська течія початку ХХ ст. (М. Шелер, А. Плеснер, А. Гелен).

Категоріальний апарат філософської антропології: індивід, індивідуальність, особистість. Особистість як соціокультурна форма індивідуального буття. Історичні типи особистості. Конечність індивідуального існування людини. Життя і смерть в духовному досвіді людства. Дискусійність проблеми "права на смерть", та проблеми "смертної кари". Буття людини в сучасному світі. Проблема людської "самотності". "Я" та "інші". Проблема гуманізму, його історичні типи: античний, ренесансний, сучасний. Сенс життя як ключова філософсько-антропологічна проблема.

Цінності в системі культури. Цінності як визначальна характеристика людського буття. Людина в системі цінностей. Структура цінностей. Цінності як ядро духовного світу людини. Проблема суб'єктивного вибору. Компоненти ціннісного вибору: переживання, потреби, емоції, віра, воля, потреби, ідеали. Взаємопов'язаність і взаємообумовленість антропологічного та аксіологічного дискурсів.

Парадигма полісуб'єкта як стрижень посткласичних філософських роздумів: проблематика Я – Інший. Культурний Інший як ключовий чинник інституціоналізації культурологічного знання.

Культура як об'єкт філософського аналізу. Культура як спосіб людського буття. Багатомірність культур і цивілізацій. Система культури: принципи, елементи, структура. Людиномірна сутність культури. Політична, правова, етична, естетична, релігійна, філософська, економічна, екологічна та інші культури. Культура виробництва, управління, національних і суспільних відносин. Функції культури в розвитку суспільства. Гуманістична спрямованість культури.

Основні культурфілософські парадигми: антропологічна, знаково-символічна (семіотична), аксіологічна. Органіцистські тлумачення культури. Історія культури: множинність інтерпретацій. Лінійні та циклічні концепції історії культури. Типологія культур: плюральність критеріїв (Ф. Ніцше, П. Сорокін, Л. Фробеніус та ін.). Культура та цивілізація. Культурфілософські тематизації кризи європейської культури (Ф. Ніцше, О. Шпенглер, Р. Гвардіні). Масова культура як наріжний феномен другої половини ХХ століття (Г. Ортега-і-Гассет).

Буття особистості в культурі: проблеми інкультурації/аккультурації. Діалектика традиції та новації в культурі. Культура як інструмент примусу (З.Фрейд, М. Фуко, Ж. Делез).

Соціальна філософія в системі філософського знання. Природа соціально-філософського знання та етапи його історичного розвитку. Специфіка соціального пізнання. Наукове і позанаукове соціальне пізнання. Знання і переконання в соціальній науці.

Основні підходи до розуміння суспільства. Суспільство як система соціальних відносин. Суспільство як система, що саморозвивається.

Поняття класів. Походження класів. Соціально-класова структура суспільства. Теорії "соціальної стратифікації" та "соціальної мобільності" (Сорокін, Парсонс). Елітарні верстви і народні маси (Мілс, Еліот). Соціальні і класові конфлікти у сучасному суспільстві. Особливості прояву соціальних і класових відносин в повсякденному житті ОВС.

Соціальні тенденції сучасності: індивідуалізація (З. Бауман), фрагментаризація, пермісивне суспільство, консумеризм (С.С. Аверинцев).

Глобалізація як визначальний феномен сучасності. Антиглобалізм, «глокалізація», вестернізація, істернізація: демаркація понять. Глобалізаційний розрив і «зрадництво еліт»: концепція С. Гантінгтона. Гендерна проблематика: нові тематизації в сучасному соціально-філософському дискурсі. Гендерний Інший та його концептуалізація: суфражизм, ліберальний фемінізм, ЛГБ-концепції, квір-теорії.

Філософія техніки: історія становлення та предмет вивчення. Техніка як філософське поняття. Техніка як соціальний феномен. Сутність, головні ознаки і напрямки розвитку сучасної НТР та її вплив на юристів (психологів).

Майбутнє сучасного людства. Соціально-історична обумовленість передбачення майбутнього. Донаукові форми досягнення дійсності і майбутнього. Соціальна прогностика як теорія прогнозування. Побудови наукових сценаріїв майбутнього. Класифікація методів прогнозування. Прогностика і футурологія. Футурологічні концепції про стратегію цивілізаційного поступу людства. Екологічна криза як епіфеномен НТР: становлення техноалармізму. Римський клуб.

Інформаційна революція та сучасне виробництво. Інформаційне суспільство: ключові ознаки та концепції (Д. Белл, З. Бжезинський, Г.М. Маклюен, Й. Масуда, Е. Тоффлер, А. Турен та ін.). Перетин антропосфери та техносфери: прогнози трансгуманістів. Транс'юмани як новий антропологічний тип. Вплив НТР на соціальну реальність: біо-, нано- та інформаційні технології (Ф. Фукуяма).

Рекомендована література

Базова

1. Бичко І.В., Бойченко М.І. та ін. Філософія. – К.: Либідь, 2001. – 408 с.
2. Бичко І.В., Осічнюк Ю.В. та ін. Філософія. – К.: Либідь, 1991. – 456 с.
3. Воецкая Т.В., Чунаева А.А. Курс філософії. – Одеса: ОКФА. – 1999. – 616 с.
4. Горський В.С. Історія української філософії. – К.: Наукова думка, 1996. – 287 с.
5. Гусев В.І. Західна філософія Нового часу XVII – XVIII. – К.: Либідь. – 2000. – 368 с.
6. Історія філософії / Авт.: Кремень В.Г., Афанасенко В.С. та ін. – Харків: Прапор, 2003. – 768 с.
7. Кондзьолка В.В. Історія середньовічної філософії. – Львів: Світ, 2001. – 320 с.
8. Кремень В.Г. Філософія: мислителі, ідеї, концепції. – К.: Книга, 2005. – 528 с.
9. Огородник І.В. Історія філософської думки в Україні. – К.: Вища школа, Знання, 1999. – 543 с.
10. Петрушенко В.Л. Філософія. – Львів: Новий світ. – 2000, Магнолія плюс, 2003. – 544 с.
11. Радугин А.А. Філософія. – М.: Центр, 1997. – 272 с.
12. Рассел Б. Історія зарубіжної філософії. – К.: Основи, 1995. – 759 с.
13. Філософія / За ред. І.Ф.Надольного. – К.: Вікар, 2000. – 516 с.
14. Цибра М.Ф., Кавалеров А.І. Філософія. – Одеса: МП "А-текст", 1997. – 232 с.
15. Чанышев А.Н. Курс лекцій по древней философии. – М.: Высшая школа, 1991. – 374 с.
16. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні. – Мюнхен: Б.В., 1983. – 175 с.
17. Чунаева А.А., Мысык И.Г. Философия в кратком изложении. – Одесса: Латстар, 2002. – 218 с.

Допоміжна

1. Антология мировой философии. – М., 1969. – Т. 1.
2. Аристотель. Сочинения // Аристотель. – В 4 т. – М., 1975.
3. Аристотель. Нікомахова етика / Аристотель. – К., 2002.
4. Аристотель. Політика / Аристотель. – К., 2003.

5. Архимед. Послание к Эратосфену: О механических теоремах // Архимед. Соч. М., 1962.
6. Асмус
7. В.Ф. Античная философия / В.Ф.Асмус. – М., 1976.
8. Асмус В.Ф. Декарт / В.Ф.Асмус. – М., 1956.
9. Ахутин А.В. Понятие «природа» в античности и в Новое время («фазис» и «натура») / А.В.Ахутин. – М., 1988.
10. Башмакова И.Г. Лекции по истории математики в Древней Греции: историко-математические исследования / И.Г.Башмакова. – М.,1958. Вып. XI.
11. Бердяев Н.А. О назначении человека / Н.А.Бердяев. – гл.3. – М., 1993.
12. Бернал Дж. Наука в истории общества / Дж.Бернал. – М., 1956.
13. Бутаков В.А. Основные формы движения материи и их взаимосвязь в свете современной науки / В.А.Бутаков. – М., 1974.
14. Быстрицкий Е.К. Феномен личности: мировоззрение, культура, бытие / Е.К.Быстрицкий. – К., 1991.
15. Бэкон Фр. Великое Восстановление Наук / Ф.Бэкон // Сочинения: В 2 т. – М., 1971.
16. Галилей. Избранные труды / Г.Галилей: В 2 т. – М., 1964.
17. Гегель Г. Лекции по истории философии / Г.Гегель. – СПб., 1993.
18. Губерський Л.В. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення) : навч. посіб. / За ред. акад. НАН України Л.В.Губерського. – К.: Знання, 2009.
19. Гуревич П.С. Философская антропология / П.С.Гуревич. – М.,1997.
20. Гуревич П.С. Человеческая субъективность / П.С.Гуревич // Философская антропология. – М., 1997.
21. Диоген Лаэртский. О жизни, учениях и изречениях знаменитых философов / Д. Лаэртский. – М., 1979.
22. Доброхотов А.Л. Категория бытия в классической западноевропейской философии / А.Л.Доброхотов. –М., 1986.
23. Дубровский Д.И. Проблема идеального / И.Д.Дубровский. – М., 1983.
24. Евклид. Начала / Евклид. – М.; 1948. Кн. I – VI.
25. Загадка человеческого понимания. – М.,1991.
26. Ильенков Э.В. Идеальное и идеал / Ильенков Э.В. // Философия и культура. - М.,1991.
27. Історія філософії: Підручник / за ред. Володимира Івановича Ярошовця – К., 2002.
28. Карпов М.М. Смысл жизни человека / М.М.Карпов. – Ростов-на-Дону. –1994.
29. Кедров Б.М. Эволюция понятия материи в философии и естествознании / Б.М.Кедров // Вопросы философии. – 1975. – №8.
30. Кессиди Ф.Х. От мифа к логосу / Ф.Х.Кессиди. – М., 1972.
31. Короткий довідник з історії філософії: від витоків до середини XIX століття / За ред. Т.Д. Пікашової та В. Л. Чуйка – К., 1997.
32. Крымский А.Б. Контуры духовности: новые аспекты идентификации // Вопросы философии. – 1992. – № 12.
33. Куличенко В.В., Черныш А. М. Философия: учебник для высших учебных заведений / Владимир Викторович Куличенко, Алексей Михайлович Черныш. – Тернополь: Підручники і посібники, 2008. – 576 с.
34. Легостаева О.Ф. О взаимосвязи языка и мышления / О.Ф.Легостаева // Философские науки. –1990. – № 2.
35. Леонардо да Винчи. Избранные естественнонаучные произведения / Леонардо да Винчи. – М.,1955.
36. Лой А.М. Проблема свідомості: історичність досвіду / А.М.Лой // Філософська і соціологічна думка. – 1992. – № 7.
37. Локк Дж. Избранные философские произведения / Дж.Локк: В 2 т. – М., 1980.
38. Лосев А.Ф. История античной философии / А.Ф.Лосев. – М., 1989.
39. Лукреций. О природе вещей / Т.Лукреций. – М., 1983.
40. Майоров Г.Г. Теоретическая философия Готфрида В.Лейбница / Г.Г.Майоров. – М., 1973.

41. Марк Аврелий. Размышления / М.Аврелий. – М., 1985.
42. Марков Б.В. Психосоциогенез сознания // Марков Б.В. Философская антропология. – СПб, 1997.
43. Марков М.А. О природе материи / М.А.Марков. – М., 1976.
44. Мислителі німецького Романтизму / Упор. Леонід Рудницький та Олег Фешовець. – Івано-Франківськ: Вид-во «Лілея-НВ», 2003. – 588 с.
45. Михайлов Ф.Т. Общественное сознание и сознание индивида / Ф.Т.Михайлов. – М.,1990.
46. Мозговий Л.І., Бичко І.В., Додонов Р.О. та ін. Філософія. Кредитно-модульний курс. Навч. посіб. / За ред. Р.О.Додонова, Л.І.Мозгового. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 456 с.
47. Николай Кузанский. Сочинения / Н.Кузанский: В 2 т. – М., 1979.
48. Огородников В.П. Познание и необходимость / В.П.Огородников. – М., 1985.
49. Орлов С.В. История философии / С.В.Орлов. – СПб., 2006.
50. Петрушенко В.Л. Філософія: Навч. посіб. для студ. вищ. закл. освіти I-IV рівнів акредитації / В.Л.Петрушенко. – К.: Каравела, 2001.
51. Платон. Бенкет / Платон. – Л.: Видавництво Українського Католицького Університету, 2005.
52. Платон. Діалоги / Платон. – К.: Основи, 1995.
53. Пригожин И., Стенгерс И. Порядок из хаоса / И.Пригожин, И.Стенгерс. – М., 1986.
54. Проблема сознания в современной западной философии. – М., 1989.
55. Рассел Б. Історія західної філософії / Б.Рассел. – К.: "Основи", 1995.
56. Рассел Б. Історія західної філософії / Б.Рассел. – К.: Основи, 1995.
57. Реале Д., Антисери Д. Западная философия от истоков до наших дней / Д.Реале, Д.Антисери. – В 4т. – СПб., 1994-1997.
58. Секст Эмпирик. Сочинения / С. Эмпирик. – М., 1975.
59. Сорокин П. Человек. Цивилизация. Общество / П.Сорокин. – М.,1991.
60. Тейяр де Шарден П. Феномен человека / П. Тейяр де Шарден. – М., 1987.
61. Тіт Лукрецій Кар. Про природу речей / Тіт Лукрецій Кар // Антична література: хрестоматія. – К., 1968. – С.407-415.
62. Філософія. Курс лекцій. – К., 1993.
63. Філософія: Хрестоматія: навч. посіб. для бакалаврів фізико-математичних та природничих спеціальностей / О.В.Комар, А.А.Кравчук, О.В.Руденко та ін.; загальна ред. докт. філософ. н., проф. Добронравова. – К., 2010.
64. Франк С. Духовные основы общества / С.Франк. – М., 1992.
65. Франкл В. Человек в поисках смысла / В.Франкл. – М.,1990.
66. Фрейд З. Психология бессознательного / З.Фрейд. – М.,1989.
67. Хайдеггер М. Бытие и время / М.Хайдеггер. – М., 1997.
68. Чанышев А. Н. Курс лекций по древней философии / А.Н. Чанышев. – М., 1986.
69. Чанышев А.Н. Курс лекций по древней и средневековой философии / А.Н.Чанышев. – М., 1991.
70. Человек: Мыслители прошлого и настоящего о его жизни, смерти и бессмертии. Древний мир – Эпоха Просвещения / Редкол.: И.Т.Фролов и др.; Сост. П.С.Гуревич. –М.: Политиздат, 1991. – 463 с.Юнг К.Г. Коллективное бессознательное / К.Г.Юнг. – М.,1995.
71. Ярошовець В.І. Історія філософії. Словник / За заг. ред. В.І.Ярошовця. – К., 2005.
72. Ярошовець В.І. Історія філософії: Підручник / За ред. Володимира Івановича Ярошовця. – К., 2002.
73. Августин Святий. Сповідь / Августин Святий. – К.: Основи, 1996.
74. Аквінський Т. Коментарі до Арістотелевой «Політики» / Т.Аквінський. – К.: Основи. – 2003.
75. Библия. Книги Священного писания Старого и Нового заветов. – М., 1968.
76. Боецій. Розрада від філософії / Боецій. – К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002.
77. Бэкон Ф. Великое восстановление наук. Сочинения / Ф. Бэкон. – В 2т. – М., 1972.
78. Бэкон Ф. Сочинения. Новый Органон / Ф. Бэкон. – В 2т. – М., 1972.

79. Василій Великий. Морально-аскетичні твори / Василій Великий. – Л. : Свічадо, 2007.
80. Гегель Г. Энциклопедия философских наук / Г.Гегель. – В 3 т. – М., 1974-1977.
81. Гегель. Г. Феноменология духу / Г.Гегель. – К., 2004.
82. Гегель. Кто мыслит абстрактно? / Г.Гегель // Работы разных лет. В 2 т. – М., 1972. – Т.1.
83. Гельвецій К.А. Про людину, її розумові здібності та її виховання / К.А.Гельвецій. – К., 1994.
84. Гоббс Т. Левіафан / Томас Гоббс. – К., 2000.
85. Горфункель А. Х. Философия эпохи Возрождения / А.Х.Горфункель. – М., 1980.
86. Гулыга А. В. Немецкая классическая философия / А.В.Гулыга. – М., 1986.
87. Гуревич А. Я. Проблемы средневековой народной культуры / А.Я.Гуревич. – М., 1991.
88. Данте Алигьери. Божественная комедія / Данте Алигьери. – М., 1992.
89. Декарт Р. Метафізичні розмисли / Р.Декарт. – К.: Юніверс, 2000.
90. Декарт Р. Міркування про метод / Р.Декарт. – К.: Тандем, 2001.
91. Джеймс В. Що таке прагматизм / В.Джеймс. – К., 2000.
92. Дільтей В. Виникнення герменевтики / В.Дільтей // Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрями. Хрестоматія. – К., 1996.
93. Зарубіжна філософія ХХ століття. – К., 1993.
94. Камю А. Бунтующий человек / А.Камю. – М., 1990.
95. Кант І. Критика чистого розуму / І.Кант. – К., 2000.
96. Кант І. Прологомени до кожної майбутньої метафізики. – К., 2005.
97. Карнап Р. Преодоление метафизики логическим анализом языка // Вестник МГУ”, сер. 7 “Философия”, № 6, 1993, с. 11-26.
98. Короткий довідник з історії філософії: від витоків до середини ХІХ століття / За ред. Т.Д. Пікашової та В. Л. Чуйка – К., 1997.
99. Кузанский Н. Об ученом незнании. – Соч. 2-х т. – М., 1979 – Т.1.
100. Культура эпохи Возрождения и Реформации. – М., 1981.
101. Кун Т. Структура научных революцій / Т.Кун. – М., 1975.
102. Кьеркегор С. Страх и трепет / С. Кьеркегор. – М., 1993.
103. Леві-Строс К. Структурна антропологія / К.Леві-Строс. – К., 1997.
104. Лейбниц Г.В. Монадология // Соч. в 4 т. – М., 1982. – Т.1 /
105. Ліотар Ж.-Ф. Постмодерністська ситуація / Ж.-Ф. Ліотар // Після філософії: кінець чи трансформація? – К., 2000 – С.71-90.
106. Лок Д. Два трактати про врядування / Д.Лок. – К., 2001.
107. Лосев А. Ф. Эстетика Возрождения /А.Ф.Лосев. – М., 1978.
108. Маркс К. Тезисы о Фейербахе // Маркс К., Энгельс Ф. Соч. 2-е изд. Т.3.
109. Монтень М. Опыты / М.Монтень. – М., 1992.
110. Мор Т. Утопия / Т.Мор. – М., 1978.
111. Нарский И. С. Западноевропейская философия XVII века / И.С.Нарский. – М., 1974.
112. Ніцше Ф. Так казав Заратустра / Ф. Ніцше. – К., 1993.
113. Паскаль Б. Думки / Б.Паскаль // Філософська думка: український науково-теоретичний часопис. – К., 2009. – № 5. – С. 114–139.
114. Поппер К. Логика и рост научного знания / К.Поппер. – М., 1983.
115. Рікер П. Конфлікт інтерпретацій // Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. – Л.,1996.
116. Руссо Ж.-Ж. Про суспільну угоду / Ж.Ж.Руссо. – К., 2001.
117. Соколов В.В. Европейская философия XV-XVII веков / В.В.Соколов. – М., 1984.
118. Соколов В.В. Средневековая философия / В.В.Соколов. – М., 1979.
119. Соловьев Э. Ю. Прошлое толкует нас / Э.Ю. Соловьев. – М., 1991.
120. Спиноза Б. Этика // Избр. произв.: В 2 т. – М., 1957, – Т.2 .
121. Спіноза Б. Теологічно-політичний трактат / Бенедикт Спіноза. – К., 2005.
122. Федотов Г. П. Социальное значение христианства / Г.П.Федотов // Философские науки. – 1991. – № 3.
123. Фейербах Л. Основные положения философии будущего / Л. Фейербах // Избр. филос. произв.: В 2 т. – М., 1995. – Т.1.

124. Фихте И.Г. Наукоучение в его общих чертах // Фихте И.Г. Соч. в 2-х т. –СПб.: Мифрил, 1993. – Т.2. – С.771– 789.
125. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення) : навч. посіб. / за ред. акад. НАН України Л.В.Губерського. – К.: Знання, 2009.
126. Філософія: Хрестоматія : навч. посіб. для бакалаврів фізико-математичних та природничих спеціальностей / О.В.Комар, А.А.Кравчук, О.В.Руденко та ін.; загальна ред. докт. філософ. н., проф. Добронравова. – К.;, 2010.
127. Фіхте Й.Г. Промови до німецької нації / Й.Г.Фіхте. – Івано-Франківськ. – Вид-во "Лілея-НВ", 2003. – С. 110–134.
128. Чанышев А. Н. Курс лекций по древней и средневековой философии / А.Н.Чанышев. – М., 1991.
129. Шеллинг Ф.В.Й. Натурфилософия // Шеллинг Ф.В.Й. Сочинения в 2 т. – М.: “Мысль”, 1989. – Т.2. – С.472-495.
130. Шеллінг Ф.В. Про відношення образотворчих мистецтв до природи // Мислителі німецького Романтизму. – Івано-Франківськ. – Вид-во "Лілея-НВ", 2003. – С. 364–372.

Інформаційні ресурси

1. <http://filosof.historic.ru/>
2. <http://pidruchniki.ws/filosofiya/>
3. <http://freephilosophy.net/>
4. <http://www.lib.ru/FILOSOF/>
5. http://www.gumer.info/...Buks/.../index_philos.ph.
6. <http://www.philosophy.ua/>